

2024/775

6.3.2024.

KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2024/775

(2024. gada 4. marts)

par atbrīvojumu no ievaduitas nodokļiem un importa PVN, ko piešķir precēm, kuras paredzēts izplatīt vai nodot bez maksas personām, kas bēg no Krievijas īstenotās militārās agresijas pret Ukrainu, un personām Ukrainā, kurām nepieciešama palīdzība

(izziņots ar dokumenta numuru C(2024) 1333)

(Autentisks ir tikai teksts latviešu, lietuviešu, poļu, rumāņu un slovāku valodā)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Direktīvu 2009/132/EK (2009. gada 19. oktobris), kas nosaka Direktīvas 2006/112/EK 143. panta b) un c) punkta darbības jomu attiecībā uz atbrīvošanu no pievienotās vērtības nodokļa sakarā ar noteiktu preču galīgo importu ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 53. panta pirmo daļu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1186/2009 (2009. gada 16. novembris), ar kuru izveido Kopienas sistēmu atbrīvojumiem no muitas nodokļiem ⁽²⁾, un jo īpaši tās 76. panta pirmo daļu,

tā kā:

- (1) 2022. gada 24. februārī Krievija sāka neprovocētu un nepamatotu pilna mēroga iebrukumu Ukrainā. Tā rezultātā miljoniem cilvēku bēga no Ukrainas, un ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 ⁽³⁾ tika konstatēta no Ukrainas pārvietoto personu masveida pieplūduma esamība un noteikta pagaidu aizsardzības ieviešana. No Krievijas īstenotās militārās agresijas pret Ukrainu bēgošo personu pieplūdums attiecīgajām dalībvalstīm joprojām rada grūtības nodrošināt pietiekamu humāno palīdzību un apmierināt šo personu primārās vajadzības.
- (2) Ukraina 2022. gada 24. februārī lūdza palīdzību saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmuma Nr. 1313/2013/ES ⁽⁴⁾ 16. panta 1. punktu attiecībā uz civilās aizsardzības piegādēm. Paužot solidaritāti un atbalstu, dalībvalstis un starptautiskā sabiedrība reaģēja, piegādājot humānās palīdzības preces, ko paredzēts izplatīt personām, kuras bēg no Krievijas īstenotās militārās agresijas un ierodas Savienībā, un personām, ko skārusi pret Ukrainu īstenotā militārā agresija.
- (3) Ar Komisijas Lēmumu (ES) 2022/1108 ⁽⁵⁾ dažām dalībvalstīm tika piešķirts atbrīvojums no ievaduitas nodokļiem un atbrīvojums no pievienotās vērtības nodokļa ("PVN") tādu preču importam, kuras paredzēts izplatīt vai nodot bez maksas personām, kuras bēg no Krievijas īstenotās militārās agresijas pret Ukrainu, un personām Ukrainā, kurām nepieciešama palīdzība. Ar Komisijas Lēmumu (ES) 2023/829 ⁽⁶⁾ minētie pasākumi attiecībā uz dažām dalībvalstīm tika pagarināti līdz 2023. gada 31. decembrim.

⁽¹⁾ OV L 292, 10.11.2009., 5. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/132/oj>.

⁽²⁾ OV L 324, 10.12.2009., 23. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1186/oj>.

⁽³⁾ Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2022/382 (2022. gada 4. marts), ar ko Direktīvas 2001/55/EK 5. panta nozīmē konstatē no Ukrainas pārvietoto personu masveida pieplūduma esamību un nosaka pagaidu aizsardzības ieviešanu (OV L 71, 4.3.2022., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/382/oj).

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums Nr. 1313/2013/ES (2013. gada 17. decembris) par Savienības civilās aizsardzības mehānismu (OV L 347, 20.12.2013., 924. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2013/1313/oj>).

⁽⁵⁾ Komisijas Lēmums (ES) 2022/1108 (2022. gada 1. jūlijs) par atbrīvojumu no ievaduitas nodokļiem un importa PVN, ko piešķir precēm, kuras paredzēts izplatīt vai nodot bez maksas personām, kas bēg no kara Ukrainā, un personām, kam nepieciešama palīdzība Ukrainā (OV L 178, 5.7.2022, 57. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/1108/oj>).

⁽⁶⁾ Komisijas Lēmums (ES) 2023/829 (2023. gada 17. aprīlis) par atbrīvojumu no ievaduitas nodokļiem un importa PVN, ko piešķir precēm, kuras paredzēts izplatīt vai nodot bez maksas personām, kas bēg no Ukrainā īstenotās militārās agresijas, un personām Ukrainā, kurām nepieciešama palīdzība (OV L 104, 19.4.2023, 25. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2023/829/oj>).

- (4) Komisija 2023. gada 19. oktobrī apspriedās ar dalībvalstīm par to, vai ir nepieciešams pagarināt Lēmumā (ES) 2023/829 noteikto pasākumu piemērošanas termiņu. Pēc minētās apspriešanās Polija 2023. gada 26. oktobrī, Lietuva 2023. gada 27. oktobrī, Rumānija 2023. gada 31. oktobrī un Latvija un Slovākija 2023. gada 3. novembrī iesniedza pieprasījumus turpināt piemērot minētos pasākumus ("pieprasījuma iesniedzējas dalībvalstis").
- (5) Humanitārā krīze, ko izraisīja neprovocētais un nepamatotais Krievijas pilna mēroga iebrukums Ukrainā, joprojām turpinās, un personām, kas bēg no militārās agresijas pret Ukrainu, un personām, kuras palikušas Ukrainā, var būt nepieciešama palīdzība. Šī nestabilā situācija būtiski ietekmē ne tikai Ukrainu, bet arī vairākas dalībvalstis. Tādējādi tā ir katastrofa, kas skar vairāku dalībvalstu teritoriju, kā minēts Regulas (EK) Nr. 1186/2009 74. panta 1. punkta a) apakšpunktā un Direktīvas 2009/132/EK 51. panta pirmās daļas a) punktā.
- (6) Tāpēc ir lietderīgi atļaut pieprasījuma iesniedzējām dalībvalstīm piešķirt atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļiem, kas iekasējami par precēm, kuras importētas Regulas (EK) Nr. 1186/2009 74. pantā noteiktajos nolūkos, un atbrīvojumu no PVN, kas iekasējams par precēm, kuras Direktīvas 2009/132/EK 51. pantā noteiktajos nolūkos importē valsts organizācijas, kā arī labdarības vai filantropiskas organizācijas, ko apstiprinājušas pieprasījuma iesniedzēju dalībvalstu kompetentās iestādes, vai kuras importētas to uzdevumā. Ņemot vērā bezprecedenta situāciju, ir lietderīgi arī atļaut pieprasījuma iesniedzējām dalībvalstīm piešķirt atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļiem un no PVN attiecībā uz tādām humānās palīdzības precēm, kuras laišanai brīvā apgrozībā ievad valsts organizācijas vai citas labdarības vai filantropiskas organizācijas, kas ir apstiprinātas un veic līdzīgas darbības citā pieprasījuma iesniedzējā dalībvalstī, kurā preces paredzēts izmantot. Lai atbildētu uz dalībvalstu pieprasījumiem sniegt palīdzību Ukrainā palikušajām personām, kuras nopietni skārusi Krievijas militārā agresija pret Ukrainu, ir arī jāatļauj minētās preces tālāk nodot Ukrainas valsts organizācijām vai labdarības vai filantropiskām organizācijām, ko Ukrainas kompetentās iestādes apstiprinājušas preču izplatīšanai bez maksas tām personām Ukrainā, kurām nepieciešama palīdzība. Turklāt ir lietderīgi atļaut pieprasījuma iesniedzējām dalībvalstīm piešķirt atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļiem, kas iekasējami par precēm, kuras importē Regulas (EK) Nr. 1186/2009 74. pantā noteiktajos nolūkos, un atbrīvojumu no PVN, kas iekasējams par precēm, kuras importē Direktīvas 2009/132/EK 51. pantā noteiktajos nolūkos, ja tās ievad laišanai brīvā apgrozībā glābšanas dienesti vai to uzdevumā, lai apmierinātu to vajadzības laikposmā, kad tie sniedz ārkārtas palīdzību personām, kuras skārusi Krievijas īstenotā militārā agresija pret Ukrainu.
- (7) Lai pārraudzītu importu, attiecībā uz kuru ir piešķirts atbrīvojums no ievadmuitas nodokļiem vai atbrīvojums no PVN, pieprasījuma iesniedzējām dalībvalstīm būtu jāinformē Komisija par to dažādo preču veidu, daudzumu un vērtību, ko ievad ar atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļiem un no PVN izplatīšanai vai nodošanai bez maksas personām, kuras bēg no Krievijas īstenotās militārās agresijas pret Ukrainu, par organizācijām, ko tās apstiprinājušas šo preču izplatīšanai vai nodošanai, un par pasākumiem, kuri veikti, lai novērstu preču izmantošanu citiem mērķiem, nevis to personu vajadzību apmierināšanai, kuras bēg no Krievijas īstenotās militārās agresijas pret Ukrainu.
- (8) Lai nodrošinātu atbilstību šajā lēmumā paredzētajiem nosacījumiem, novērstu pārkāpumus un aizsargātu Savienības un dalībvalstu finanšu intereses, pieprasījuma iesniedzējām dalībvalstīm būtu jānodrošina riska pārvaldības un attiecīgu muitas kontroles pasākumu piemērošana attiecībā uz tādu preču laišanu brīvā apgrozībā, izmantošanu un vēlāku pārvietošanu uz Ukrainu, kurām ir piešķirts atbrīvojums no ievadmuitas nodokļiem vai atbrīvojums no PVN. Par veiktajiem pasākumiem būtu jāziņo Komisijai šajā lēmumā noteiktajā termiņā.
- (9) Ņemot vērā problēmas, ar ko saskaras pieprasījuma iesniedzējas dalībvalstis, atbrīvojums no ievadmuitas nodokļiem un no PVN būtu jāpiešķir preču importam, kas veikts no 2024. gada 1. janvāra. Atbrīvojums būtu jāpiemēro līdz 2024. gada 31. decembrim.
- (10) 2023. gada 27. novembrī notika apspriešanās ar dalībvalstīm saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1186/2009 76. panta pirmo daļu un Direktīvas 2009/132/EK 53. panta pirmo daļu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

1. Preces atbrīvo no ievaduitas nodokļiem, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 1186/2009 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā, un no importa pievienotās vērtības nodokļa (PVN), kā noteikts Direktīvas 2009/132/EK 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

a) preces ir paredzētas kādam no šiem izmantošanas veidiem:

- i) tās bez maksas izplata c) apakšpunktā minētās struktūras un organizācijas personām, kas bēg no Krievijas īstenotās militārās agresijas pret Ukrainu;
- ii) tās bez maksas nodod tādu personu rīcībā, kuras bēg no Krievijas īstenotās militārās agresijas pret Ukrainu, taču vienlaikus patur c) apakšpunktā minēto struktūru un organizāciju īpašumā;

b) preces atbilst prasībām, kas noteiktas Regulas (EK) Nr. 1186/2009 75., 78., 79. un 80. pantā un Direktīvas 2009/132/EK 52., 55., 56. un 57. pantā;

c) preces laišanai brīvā apgrozībā ievad valsts organizācijas vai to uzdevumā, tostarp valsts struktūras, publiskās struktūras un citas struktūras, kas ir publisko tiesību subjekti, vai ievad Latvijas, Lietuvas, Polijas, Rumānijas un Slovākijas ("pieprasījuma iesniedzēju dalībvalstu"), kurās paredzēts izmantot preces, kompetento iestāžu apstiprinātas labdarības vai filantropiskas organizācijas vai to uzdevumā.

2. Šā panta 1. punktā minētās preces var atbrīvot no ievaduitas nodokļiem, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 1186/2009 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā, un no importa PVN, kā noteikts Direktīvas 2009/132/EK 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā, arī tad, ja tās ievad citā pieprasījuma iesniedzējā dalībvalstī, kurā preces nav paredzēts izmantot, ar nosacījumu, ka preces laišanai brīvā apgrozībā ievad valsts organizācija vai cita labdarības vai filantropiska organizācija, ko apstiprinājušas kompetentās iestādes un kas veic līdzīgas darbības tajā dalībvalstī, kurā preces paredzēts izmantot.

Par preču pārvietošanu starp abām dalībvalstīm apstiprinātajai labdarības vai filantropiskajai organizācijai ir iepriekš jāpaziņo pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kuras piešķir atbrīvojumu no ievaduitas nodokļiem un atbrīvojumu no PVN.

3. Organizācijas, uz kurām attiecas atbrīvojums no ievaduitas nodokļiem un atbrīvojums no PVN saskaņā ar 1. un 2. punktu, iepriekš paziņojot pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kas piešķir atbrīvojumu no ievaduitas nodokļiem un atbrīvojumu no PVN, var tālāk nodot 1. punktā minētās preces, kurām piešķirts atbrīvojums no ievaduitas nodokļiem un no PVN, Ukrainas valsts organizācijām vai labdarības vai filantropiskām organizācijām, kuras Ukrainas kompetentās iestādes apstiprinājušas preču izplatīšanai bez maksas tām personām Ukrainā, kurām nepieciešama palīdzība.

4. Ievērojot Regulas (EK) Nr. 1186/2009 75. līdz 80. pantā un Direktīvas 2009/132/EK 52. līdz 57. pantā noteiktās prasības, preces atbrīvo no ievaduitas nodokļiem, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 1186/2009 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā, un atbrīvo no importa pievienotās vērtības nodokļa (PVN), kā noteikts Direktīvas 2009/132/EK 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā, arī tad, ja tās laišanai brīvā apgrozībā ievad glābšanas dienesti vai ievad to uzdevumā, lai apmierinātu vajadzības, kas tiem rodas laikā, kad tie sniedz ārkārtas palīdzību personām, kuras skārusi Krievijas īstenotā militārā agresija pret Ukrainu.

2. pants

Dalībvalstis katru mēnesi paziņo Komisijai informāciju par tādu preču veidu, daudzumu un vērtību, kuras saskaņā ar 1. pantu ir atbrīvotas no ievaduitas nodokļiem un no importa PVN, darot to informācijas paziņošanas mēnesim sekojošā mēneša piecpadsmitajā dienā.

Līdz 2025. gada 31. martam dalībvalstis paziņo Komisijai šādu informāciju:

- a) saraksts ar 1. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētajām dalībvalstu kompetento iestāžu apstiprinātajām organizācijām;
- b) šāda konsolidēta informācija par precēm, kas saskaņā ar 1. pantu atbrīvotas no ievad muitas nodokļiem un no PVN:
 - i) muitas deklarācijas numurs;
 - ii) muitas deklarācijas pieņemšanas datums;
 - iii) muitas procedūras kods;
 - iv) pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts vai galamērķa valsts, kurā preces bija paredzēts izmantot;
 - v) kombinētās nomenklatūras kods;
 - vi) Eiropas Kopienas integrētā tarifa kods (*Taric*);
 - vii) neto svars;
 - viii) attiecīgā gadījumā – papildu mērvienība;
 - ix) preču vērtība;
 - x) nodokļa likme;
 - xi) PVN likme;
 - xii) neiekasēto nodokļu un PVN summa;
 - xiii) preču izcelsme;
 - xiv) 1. panta 1. punkta c) apakšpunktā minēto struktūru un organizāciju nosaukums;
- c) pasākumi, kas veikti, lai nodrošinātu atbilstību Regulas (EK) Nr. 1186/2009 78., 79. un 80. pantam un Direktīvas 2009/132/EK 55., 56. un 57. pantam, un attiecīgā gadījumā riska pārvaldības un muitas kontroles pasākumi, kas veikti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013 ⁽⁷⁾ 46. pantu attiecībā uz precēm, uz kurām attiecas šis lēmums.

3. pants

Šā lēmuma 1. pantu piemēro laikā no 2024. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 31. decembrim veiktam preču importam Latvijā, Lietuvā, Polijā, Rumānijā un Slovākijā.

4. pants

Šis lēmums ir adresēts Latvijas Republikai, Lietuvas Republikai, Polijas Republikai, Rumānijai un Slovākijas Republikai.

To piemēro no 2024. gada 1. janvāra.

Briselē, 2024. gada 4. martā

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Paolo GENTILONI

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj>).